

Op verhaal komen: een contextuele bijbelstudie over verleiding

Nodig: Bijbels, kaars, liedboeken, flipover, stiften, evt. kranten en tijdschriften

Bijbelstudie over Matteüs 4:1-11

Stap 1: Openen en kennismaken

Steek de kaars die in het midden staat aan en spreek enkele woorden van welkom uit. Geef de kaars de kring rond en vraag mensen hun naam te vertellen en het hoogte- en dieptepunt van hun week. Wit en zwart, hoogte- en dieptepunten horen allebei bij het leven. Spraak daarna een gebed uit of laat het even stil zijn. Alles mag er zijn.

Misschien leest u een tekst of gedicht voor dat iets zegt over de Veertigdagentijd. Wat betekent deze tijd voor de deelnemers? Geef de ruimte om mensen daar met een woord op te laten reageren. Zing samen een lied, bijvoorbeeld 'Bless the Lord, my soul' (Taizé), nr. 103e in het nieuwe liedboek.

ZIEN – Verkennen van het eigen verhaal

Stap 2: Introductie en context

Laat de opening overlopen in een aantal minuten stil zijn. Zeg zoiets als: 'Laten we nu een paar minuten stil zijn. Tijd voor u en God. Stilstaan bij het begin van deze tijd van inkeer.'

Vraag na die stilte aan de groep hoe het was om dit te doen. Waren het lange minuten, of korte? Wat voor gedachten komen op? Hoe stil is het in uw hoofd? Zijn er overheersende 'stemmen'? Waar trekken die uw gedachten naartoe? Hoe voelt u zich daarbij?

U kunt ook een creatieve verwerking doen: geef iedereen een groot vel papier en leg allerlei kranten en tijdschriften in het midden. Laat iedereen een collage maken van verleidingen in zijn/haar leven: waar besteden we (te) veel tijd en aandacht aan, wat vinden we lastig te beheersen? Presenteer dit aan elkaar en reageer op elkaar: wat herkennen we wel/niet en hoe gaan we hiermee om?

IN GESPREK MET DE TEKST – Verkennen van het bijbelverhaal

Stap 3: De Bijbel openen

Lees samen Matteüs 4:1-11. Verschillende vertalingen kunnen helpen. Vraag iemand voor te lezen, of lees om de beurt een vers. U kunt er ook voor kiezen de rollen in de tekst te verdelen.

Stap 4: De tekst bestuderen

Waar gaat deze tekst over?

Geef iedereen de ruimte deze vraag te beantwoorden en verzamel de antwoorden op een flipover. Het opschrijven van de antwoorden laat zien dat iedereen gehoord wordt. Het stimuleert mensen om een bijdrage te leveren.

Stap 5: In kleine groepjes de tekst bestuderen

Verdeel de groep in groepjes van drie en geef de volgende vragen mee:

- Hoe is Jezus hier in de woestijn terechtgekomen? Wat is er vlak daarvoor met hem gebeurd?
- In de tekst komen we het personage van de duivel tegen. De beproever wordt hij in de NBV genoemd. Waarom moest Jezus beproefd worden?
- Hoe wordt Jezus beproefd? Waar gaat het om in de verleidingen waar hij voor wordt gesteld?
- Waar is God in dit verhaal?

Geef de groepjes grote flappen papier mee waarop de antwoorden op kunnen worden verzameld.

Stap 6: Terugkoppeling vanuit de kleine groepjes naar de grote groep

Laat de groepjes hun werk presenteren.

HANDELEN – Samen werken aan verandering

Stap 7: Terugkoppelen aan eigen leven

Besprek in groepjes of in de grote groep:

- Terugdenkend aan het begin, wat komt er, ook buiten die stilte-oefening, aan afleidingen en beproevingen op ons af? Hoe gaan wij daar mee om? Hoe speelt dat voor ons als kerk?
- Geeft u toe of kun je de verleiding weerstaan, wat heb je daarvoor nodig?
- Waar is God in je verleiding?

Stap 8: Afsluiten

Wat willen wij achter ons laten? Laat mensen vrij in de kring hier met een woord op reageren. Stil zijn is ook goed.

Zing met elkaar hetzelfde lied als het begin.

Achtergrondinformatie voor de facilitator

Jezus gaat van hoogtepunt naar dieptepunt. Hij is net gedoopt en aangenomen als Gods geliefde Zoon wanneer hij wordt meegevoerd naar de woestijn.

De woestijn, een plek van kaalheid. Een plek waar we geconfronteerd worden met onszelf. Een plek van eenzaamheid. Een plek waar het leven geleefd wordt op het scherpst van de snede. Hagar vindt zichzelf in de woestijn, evenals Elia, waar hij schuilt onder een bremstruik. Beiden worden er bezocht door een engel. Een engel die hen weer op de weg ten leven zet.

De beproever valt met de deur in huis. **Als** u de Zoon van God bent... Een provocatie. Ben jij wel echt wie je zegt te zijn?

De verschillende verleidingen gaan over het breken van vertrouwen. In de eerste verleiding gaat het om het aantonen van macht, en basiszaken als voedsel, de eerste levensbehoefte. In de tweede verleiding gaat het om het op de proef stellen van Gods trouw. In de derde verleiding om het vertrouwen stellen in alle rijkdom van de wereld.

Jezus vast in de woestijn, daar klinkt direct de Exodus tijd van het volk Israël in mee. Het getal veertig is daarin van grote betekenis. Veertig jaar trok het volk rond in de woestijn, veertig dagen en nachten vast Jezus in de woestijn. Ook het volk werd in de woestijn op de proef gesteld, pas daarna kon ze het beloofde land intrekken. Wijzelf zijn begonnen aan de Veertigdagentijd, de tijd van inkeer en voorbereiding voor Pasen.

Ook de verleiding van Adam en Eva in het paradijs klinkt door in dit verhaal.

Bekijk ook de algemene instructie voor een bijbelstudie op <https://www.protestantsekerk.nl/contextueel-bijbellezen/>. Daar vindt u aanwijzingen om de bijbelstudie te begeleiden. Bereid het goed voor en let met name op hoeveel tijd er is. Het is aan te raden zeker twee uur in te plannen, of anders het programma over twee avonden te verdelen. Maak van tevoren keuzes en een tijdspad. Deze opzet is een leidraad, natuurlijk kunt u de opzet ook aanvullen of aanpassen aan de groep.

Door Sietske Blok, die voor Kerk in Actie in Brazilië werkte